

СУЧАСНА ЮРИДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

А. Е. Цой

(курсант I курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ)

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри українознавства та іноземних мов Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ **Крашеніннікова Тетяна Валеріївна**

Мовне питання є актуальним у будь-якому суспільстві. Адже кожна держава заохочена у тому, щоб мова була зрозумілою для всіх громадян задля забезпечення їх комунікативних потреб. Рівень розвитку мови, як і стан культури є візитною карткою кожної нації, країни. Також, розвиток культури, у свою чергу, є вагомою ознакою високої фахової культури.

Мовно-термінологічна компетентність – найголовніша складова загальної професійної ерудиції та культури спілкування.

Представники юридичної та правоохоронної професії вирізняються тим, що потребують особливої уваги до мови, слова, його вживання у документах. Ураховуючи, що професія юриста охоплює такі важливі сфери, як законодавство і законотворення, державне управління та ін., мова права – це складний підвид літературної мови, зі своїми стильовими різновидами та жанрами, з великим запасом специфічних мовних засобів (лексичних, фразеологічних, граматичних, стилістичних). Лінгвістична підготовка юриста сьогодні – це досить складний за своїм предметом і змістом творчий навчальний процес, який потребує зусиль як науковця, так і курсанта.

Юридичний термін – це слово чи словосполучення, що вживається у законодавстві, є узагальненим найменуванням юридичного поняття, має точний і визначений зміст, вирізняється змістовою однозначністю та функціональною стійкістю; це словесні визначення державно-правових понять, за допомогою яких виражається та закріплюється зміст нормативно-правових приписів держави. Наприклад, злочин – це суспільно-небезпечне, протиправне, винне діяння деліктоздатного суб'єкта, за яке передбачена кримінальна відповідальність.

Сьогодні українську юридичну термінологію формують нормативно-правові акти, які створювались у різний час і мали різну мету. Українська юридична термінологічна система є невід'ємним елементом правової реформи. Але існує проблема, яка полягає у тому, що українську юридичну термінологію формували за правилами російської. На сучасному етапі запроваджують нову термінологію шляхом її опрацювання і включення

безпосередньо до тексту документів. Наприклад, словосполучення «Громадянський кодекс» зараз замінюють на більш українське – «Цивільний кодекс».

Також, в українській юридичній мові у великій кількості використовуються запозичені поняття та терміни. І це закономірно, адже саме так збагачується лексика кожної мови. Наприклад, із латинської мови до нас перейшли такі терміни, як апеляція, референдум, адвокат; з французької: *акція, паспорт, армія* тощо. Також, існує багато запозичень з голландської, німецької, італійської мов. І цей процес не зупиняється й досі.

Нині, коли швидко розвивається законодавча діяльність, юридична термінологія, – один із найважливіших напрямів впливу юридичної теорії на практику, точність і ясність юридичних формулювань, чітке їх мовне втілення, правильне вживання визначає ефективність дії законодавства, сприяє зміцненню законності, охорони і забезпечення прав особистості.

Юридичні терміни посідають особливе місце у мові законодавства. Вони виникають разом з іншими термінами у результаті правотворчості і лише відображають явища дійсності, а не породжують їх. Термінологію, яка використовується у законодавстві, автор книги «Язык закона» А. Піголкін класифікує за вертикальним та горизонтальним принципами. На вершині вертикалі є термінологія, закріплена в Конституції України, основах законодавства. Горизонтальна охоплює різноманітні види міжгалузевої та галузевої термінології. Міжгалузева термінологія – це така, що використовується у деяких галузях законодавства (матеріальна відповідальність, завдана шкода, проступок тощо).

Отже, сучасна юридична термінологія є розгалуженою і динамічною системою найменувань прав, явищ, понять, інститутів, категорій тощо; лексичний склад, внутрішня будова і межі якої перебувають у постійному розвитку та взаємодії з іншими терміносистемами, загальноживаною та неунормованою правовою лексикою.

АНГЛІЙСЬКА МОВА В ЖИТТІ ЮРИСТА

В. В. Чакусова

(учениця КЗО «Міський юридичний ліцей»)

Науковий керівник: вчитель-методист КЗО «Міський юридичний ліцей»

Ткаченко Тетяна Вікторівна

На сьогодні оволодіння навичками, уміннями вільно говорити діловою англійською мовою для юристів стає необхідністю. Вони її вивчають у дитячих садках, школах, вишах, не кажучи вже про численні курси іноземних